

Gülsüm Sahib qızı QULİYEVA
Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin
“Maliyyə və Turizm işi” fakültəsinin
4-cü kurs tələbəsi
qgulsum97@gmail.com

Rəhbər: Mehriban Kərəm qızı TAĞİYEVA
“Maliyyə və bank işi” kafedrasının müdiri, i.f.d., dos.
mehriban.tagiyeva.79@mail.ru

ƏTRAF MÜHİTİN MÜHAFİZƏSİNDƏ ÜMUMMİLLİ LİDER HEYDƏR ƏLİYEVİN ƏVƏZSİZ XİDMƏTLƏRİ

Xülasə

Məqalədə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ekoloji mühitin sağlamlaşdırılmasında əvəzsiz xidmətləri, bu sahədə qəbul etdiyi önəmli qərarları qeyd edilmişdir. Həmçinin məqalədə Ulu öndərin Azərbaycan Respublikasında ətraf mühitin qorunması, təbiətdən istifadənin təşkili, yeraltı sular, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası, hidrometeoroloji proseslərin müşahidəsi və proqnozlaşdırılması kimi məsələlərin həll edilməsində yürütdüyü siyasətlər qeyd edilmişdir.

Açar sözlər: ekoloji siyasət, ətraf mühit, su ehtiyatları, təbii sərvətlər, yaşıllıq.

Heydər Əliyev respublikamızda ekoloji problemlərin davamlı inkişaf prinsipləri əsasında həll edilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirib. Azərbaycan xalqının və dövlətçiliyinin inkişafında misilsiz xidmətləri olan Ulu öndərin fəaliyyəti dövründə ölkədəki ekoloji vəziyyət həmişə xüsusi diqqət mərkəzində olub, ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı müəyyən olunmuş prioritetlər üzrə tədbirlər görülüb. Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti, o cümlədən, ekologiya sahəsində verdiyi tövsiyələr bu gün də görülməli işlərdə rəhbər tutulmaqdadır.

Xalqımızın Ümummilli lideri Abşeronun yaşıllıqlar diyarına çevrilməsi üçün bir çox tədbirlərin görülməsinə nail olub. Heydər Əliyev sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi dövrdə (1969-1982) yaşıllığın qədrini bilməyənlərə anladı ki, yaşıllıq olmayan yerdə həyat yoxdur. Hər kəs iki ağac əkib böyütməlidir. Ulu öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra müharibə şəraitində, ağır vəziyyətdə olsaq da, nəinki Bakı şəhərində, eləcə də, respublikamızın bütün bölgələrində yaşıllığa diqqət yenidən artırıldı. Planetin ağciyərləri olan meşələrin qorunması yenidən gündəmə gəldi. Yaşıllaşdırma paytaxt Bakıda və Abşeronda bundan sonra başladı.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə, 1969-1982-ci illərdə ətraf mühit sahəsində 8 qanun qəbul olunub, Hökumət səviyyəsində 30-dan artıq qərar təsdiq edilib.

1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə gəlmiş Ulu öndərimiz ekoloji məsələləri bir daha ön cərgəyə çəkdi və meşə, torpaq, su və s. haqqında bir sıra yeni qanunlar qəbul edildi. 1998-ci ildə ekoloji prioritetləri müəyyən edən “Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı” hazırlandı. Bu Proqramda nəzərdə tutulmuş layihələrin həyata keçirilməsi nəticəsində Azərbaycanda müasir Təhlükəli Tullantılar poliqonu, Xıllı Nərə Balıqartırma zavodu inşa edildi.

2003-cü ildə Heydər Əliyev tərəfindən ekoloji siyasətin müasir strategiya sənədi olan “Ekoloji cəhətdən davamlı sosial-iqtisadi inkişafa dair” Milli Proqram təsdiq edildi. Bu strateji proqram əsasında ətraf mühitin müxtəlif sahələri üzrə 4 milli və dövlət proqramları, Kompleks tədbirlər Planı təsdiq edilib və həyata keçirilir.

Dövlət başçısı kimi Ümummilli liderin ekoloji siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri də ölkədə mövcud olan su ehtiyatlarının çirklənməsinin qarşısının alınması, xüsusən də ölkənin su təchizatı, onun inkişafı və dirçəlişi olub. Ona görə də, bu istiqamətdə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən bir çox tədbirlər həyata keçirilib. Bakıda yaşıllıq zonalarının salınması su təchizatında böyük irəliləyişlər nəticəsində mümkün olub.

Ulu öndər Heydər Əliyev respublikanın rəhbəri təyin olunduğu andan Abşeron yarımadası-

nın su təchizatı istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirildi. Ümummilli liderin təşəbbüsü ilə Kür-Bakı su kəmərinin tikintisinə başlandı. İlk olaraq I Kür su kəməri istifadəyə verildi. Ceyranbatan su qovşağında aparılmış yenidənqurma işləri də regionun su təchizatını xeyli yaxşılaşdırmağa və şəhər əhalisinin su ilə təmin olunmasına imkan verib. Digər qərar isə II Kür su kəmərinin tikintisi haqqında qəbul olundu və I Kür su kəmərinə paralel olaraq II Kür su kəmərləri sistemi istifadəyə verildi.

Azərbaycan Respublikası müstəqillik əldə etdikdən sonra Ulu Öndər Heydər Əliyevin qərarı nəticəsində Bakının və Abşeron yarımadasının digər yaşayış məntəqələrinin keyfiyyətli içməli su ilə təmin olunması məqsədilə 2002-ci ildə Oğuz və Qəbələ rayonları ərazisindəki zəngin su ehtiyatlarının paytaxta gətirilməsi üçün Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin çəkilməsi qərara alındı.

Sonrakı illərdə Ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkənin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, ağacların əkilməsi, xüsusən də Bakıda və Abşeron yarımadasında yaşıllıq zolaqlarının genişləndirilməsi üçün verdiyi tapşırıqlar, su ehtiyatlarının çirkənlənməsinin qarşısının alınması, ölkənin su təchizatı, inkişafı və dirçəlişi istiqamətində gördüyü tədbirlər onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bu gün də uğurla davam etdirilir.

Qeyd edək ki, respublikamızda ekoloji problemlərin həll edilməsini daim diqqətdə saxlayan, xüsusilə yaşıllaşdırmaya böyük önəm verən Ulu öndər Heydər Əliyevin 2001-ci il 23 may tarixli Fərmanı ilə ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatlardan istifadənin ayrı-ayrı istiqamətləri ilə məşğul olan və fəaliyyətlərində bir-birini təkrarlayan Dövlət Ekologiya və Təbiətdən İstifadəyə Nəzarət Komitəsi, Dövlət Geologiya və Mineral Ehtiyatlar Komitəsi, Dövlət Hidrometeorologiya Komitəsi və “Azərmeşə” İstehsalat Birliyi ləğv edilib və bunların bazasında Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yaradılıb. Respublika Prezidentinin 2001-ci il 18 sentyabr tarixli Fərmanı ilə “Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi haqqında Əsasnamə”si təsdiq edilib. Əsasnaməyə görə Azərbaycan Respublikası ərazisində, o cümlədən Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsində ətraf mühitin qorunması, təbiətdən istifadənin təşkili, yeraltı suların, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası, hidrometeoroloji proseslərin müşahidəsi və proqnozlaşdırılması sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi nazirliyə tapşırılıb.

Təbiətinin zənginliyinə görə dünyada aparıcı yerlərdən birini tutan Azərbaycanda Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) tərəfindən ətraf mühitin mühafizəsi, ekoloji tarazlığın təmin olunması, su ehtiyatlarının, meşələrin bərpası və qorunub mühafizə olunması, yeni meşələrin salınması ilə bağlı bir çox tədbirlərin həyata keçirilməsi davam edir.

Mən fikrimi Ümummilli lider Heydər Əliyevin dəyərli kəlamı ilə bitirmək istəyirəm.

“Mən istəyirəm ki, hamınız təbiəti qoruyanlar olasınız”. Heydər Əliyev.

Кульсум Сахиб кызы ГУЛИЕВА
студент 4 курса факультета “Финансы и туризм” АУК
qgulsum97@gmail.com

Руководитель: Мехрибан Карам кызы ТАГИЕВА
Заведующий кафедрой “Финансы и банковское дело”, к.э.н., доц.
mehriban.tagiyeva.79@mail.ru

Неоценимые заслуги Общенационального Лидера Гейдара Алиева в области охраны окружающей среды

Резюме

В статье упоминаются неоценимые заслуги общенационального лидера Гейдара Алиева в улучшении экологической среды и важные решения, принятые им в этой области. В статье также упоминается политика великого лидера в решении таких вопросов, как охрана окружающей среды, организация природопользования, эффективное использование подземных вод, минеральных ресурсов и поверхностных природных ресурсов, их восстановление, наблюдение и прогнозирование гидрометеорологических процессов в Азербайджанской Республике.

Gulsum Sahib Guliyeva
student at the Faculty of Finance and Tourism, ACU
qgulsum97@gmail.com

Mehriban Karam Tagiyeva
Head of the Department of Finance and Banking,
Ph.D., Associate Professor.
mehriban.tagiyeva.79@mail.ru

The invaluable services of the National Leader Heydar Aliyev in environmental protection

Summary

The article mentions the invaluable services of National Leader Heydar Aliyev in the improvement of the ecological environment and the important decisions he made in this field. The article also mentions the great leader's policies in solving issues such as environmental protection, organization of nature use, efficient use of underground water, mineral resources and surface natural resources, their restoration, observation and forecasting of hydrometeorological processes in the Republic of Azerbaijan.